

UVEREJNENÉ: 18.08.2014

www.kosickespravy.sk

Nebezpečenstvo spánkového apnoe skúmali košickí vedci

KOŠICE - Ochorenie s názvom spánkové apnoe, teda opakujúce sa zastavenia dýchania v spánku, sa v posledných desaťročiach stáva vážnym lekársnym, psychologickým, sociálnym a ekonomickým problémom. Choroba svojimi metabolickými a kardiovaskulárnymi komplikáciami môže ohroziť životy ľudí bez ohľadu na ich vek či pohlavie.

Na otázku, čo je na tejto chorobe najnebezpečnejšie, našiel odpoveď tím lekárov zo 16 európskych univerzitných klinických pracovísk zameraných na diagnostiku a liečbu apnoe, medzi ktorými boli aj pracovníci Kliniky pneumológie a ftizeológie Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach a Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice pod vedením prednostky Ruženy Tkáčovej. Výsledky ich dlhoročného sledovania boli v týchto dňoch publikované v najprestížnejšom európskom respirologickom časopise European Respiratory Journal.

“Od roku 2005 sledujeme výskyt apnoe v 16 európskych krajinách, pričom v súčasnosti máme k dispozícii údaje o viac ako 12-tisíc pacientoch. Hneď v úvode sledovania sme videli, že veľká časť našich pacientov - takmer každý druhý - má artériovú hypertenziu. Preto sme sa pýtali: Ako súvisí vynechávanie dýchania v spánku s vysokým krvným tlakom? Otázka je to síce jednoduchá, ale hľadanie odpovede na ňu je zložitá. Do úvahy totiž prichádza viacero ‚hráčov‘, o ktorých sa predpokladá, že môžu zvyšovať krvný tlak: obezita, nedostatočne kvalitný či príliš krátky spánok, ako aj nedostatok kyslíka. Ukázalo sa, že je to práve nedostatok kyslíka počas spánku, ktorý vedie k hypertenzii,“ hovorí prednostka Ružena Tkáčová.

Aký je praktický význam tohto zistenia? „**Spánkové apnoe znamená „bez dychu“, čiže nedýchanie resp. dusenie počas spánku. Treba mať na pamäti, že pacienti s apnoe sú väčšinou obézni muži v strednom veku, ktorí si okrem chrápania vôbec neuvedomujú, že môžu mať závažnú chorobu, ktorej komplikácie ich môžu ohroziť na živote. Často sú to ľudia, ktorých práca si vyžaduje veľké nasadenie a bdelosť. Apnoe pacientom uberá z výkonnosti počas dňa a znižuje ich kvalitu života. Navyše hypertenzia spojená s apnoe výrazne zvyšuje riziko vzniku závažných srdcovocievnych chorôb a ich komplikácií – srdcového infarktu a mozgovej porážky. Dnes už je známe, že je to práve apnoe, ktoré je najčastejšou zistiteľnou príčinou hypertenzie. Ak teda vieme, že apnoe vedie k hypertenzii a tá zas k infarktu, potom je našou povinnosťou chorobu spánkové apnoe vyhľadávať a následne aj efektívne liečiť,**“ zdôrazňuje Ružena Tkáčová

Apnoe je sprevádzané hypoxémiou (zníženou koncentráciou kyslíka v krvi) a aktiváciou centrálného nervového systému – tzv. arousals, ktoré spoločne zvyšujú tónus sympatiku (súčasť vegetatívneho nervového systému) a potencujú rozvoj ochorení kardiovaskulárneho systému. „**Výsledky našich štúdií v priebehu posledných 20 rokov poukázali na kauzálnu súvislosť medzi apnoe a vzostupom krvného tlaku – na jednej strane je systolický krvný tlak u pacientov s apnoe priamo úmerný závažnosti ochorenia, t.j. frekvencii epizód apnoe a stupni kyslíkovej desaturácie, na strane druhej je u pacientov s apnoe a normálnym krvným tlakom riziko rozvoja hypertenzie v priebehu 4-8 rokov zvýšené približne trojnásobne,**“ dodáva Tkáčová.